

การตรวจรับรองส้มโอปลอดโรคแคงเกอร์ เพื่อการส่งออกไปสหภาพยุโรป

การตรวจรับรองส้มโอปลอดโรคแคงเกอร์เป็นการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรปที่กำหนดไว้ว่า การนำผลส้มโอเข้าสหภาพยุโรปจากประเทศที่มีโรคแคงเกอร์และไม่มีพื้นที่ปลอดโรคนั้น จะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดดังนี้

1. ผลส้มโอต้องมาจากสวนที่ได้รับการตรวจรับรองว่าไม่พบอาการที่เกิดจากเชื้อ *Xanthomonas axonopodis* pv. *citri* ทุกสายพันธุ์

ที่ทำให้เกิดโรคร่วมกับพืชตระกูลส้มในแปลงผลิตและพื้นที่ติดต่อกันใกล้เคียงตั้งแต่ฤดูกาลผลิตที่แล้วจนถึงฤดูกาลผลิตปัจจุบัน

2. ผลส้มโอที่เก็บเกี่ยวจากแปลงปลูกนี้ไม่ปรากฏอาการของโรคที่เกิดจากเชื้อ *Xanthomonas axonopodis* pv. *citri* ทุกสายพันธุ์

ที่ทำให้เกิดโรคร่วมกับพืชตระกูลส้ม

3. ผลส้มโอผ่านการแช่ด้วยสาร sodium orthophenylphenate หรือสารอื่นที่เป็นที่ยอมรับ และแสดงไว้ในใบรับรองตามเงื่อนไข

4. ผลส้มโอบรรจุกล่องในสถานที่หรือศูนย์การขนส่งที่ลงทะเบียนเพื่อใช้ในการนี้โดยเฉพาะ หรือผ่านระบบที่ยอมรับได้ว่าเท่าเทียมกันกับเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีโรคแคงเกอร์และไม่มีพื้นที่ปลอดโรค ดังนั้นประเทศไทยจึงต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดข้างต้น เกษตรกรรายใดที่ต้องการให้ส้มโอจากสวนของตนสามารถส่งไปขายในสหภาพยุโรปได้ต้องแจ้งความจำนง ขึ้นทะเบียน และปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กรมวิชาการเกษตรกำหนด

หนังสือรับรองการตรวจสอบโอปลดโรคแคงเคอร์

เลขที่...รพ./2550

กรมวิชาการเกษตร

หนังสือรับรองฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

1. ส้มโอที่ส่งออกโดย บริษัท.....

หมายเลขตู้.....จำนวน.....กล่อง.....ผลน้ำหนัก.....กก. มูลค่า.....

บาท เป็นผลผลิตจากสวนที่ได้รับการตรวจแล้วว่าปลอดโรคแคงเคอร์ ของเกษตรกรสมาชิกโครงการนำร่องการผลิตส้มโอปลอดโรคแคงเคอร์เพื่อการส่งออกประเทศเนเธอร์แลนด์

2. ผลส้มโอได้รับการตรวจแล้วว่าปราศจากอาการโรคแคงเคอร์ และผลส้มโอได้รับการทำความสะอาดผิวโดยการแช่ในสารละลายคลอรีนเข้มข้น 200 ppm. นาน 2 นาที

3. สามารถใช้เครื่องหมาย Pomelo Pilot Project บนภาชนะบรรจุ และให้ระบุข้อความ “Pomelo in this consignment has been inspected and treated under control of DOA Thailand according to EU 2000/29/EC annex 4A1 articles 16.2 c, 16.3 A, 16.4 A, 16.5 C” ในช่อง Additional Declaration

ออกให้เมื่อวันที่ เดือน.....พ.ศ.2550

ลงชื่อ.....ผู้รับรอง

กรมวิชาการเกษตร

การขึ้นทะเบียนสวนเพื่อการตรวจรับรอง

1. เจ้าของสวนแจ้งความจำนงต่อกรมวิชาการเกษตร พร้อมทั้ง แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสวนที่ต้องการให้ตรวจรับรอง เช่น สถานที่สวน ขนาดพื้นที่ปลูก จำนวนต้นส้มโอ พันธุ์ ฯลฯ กรณีที่เกษตรกรมีสวนหลายสวนควรต้องแจ้งทั้งหมดเพื่อกันปัญหาการนำส้มโอจากสวนที่ไม่ได้รับการรับรองมารวมขาย ในกรณีที่มิมีหลายสวน ถ้าสวนใดสวนหนึ่งไม่ผ่านการรับรองถือว่าทุกสวนไม่ผ่านการรับรองด้วย

2. สวนที่ขอให้ตรวจรับรอง ต้องได้รับการรับรอง GAP จากกรมวิชาการเกษตรแล้ว หรืออยู่ระหว่างการตรวจรับรอง GAP สวนที่อยู่ระหว่างการตรวจรับรอง GAP ถ้าภายหลังไม่ได้รับการรับรอง GAP จะไม่ได้รับอนุญาตให้ขายผลผลิตไปตลาดสหภาพยุโรป

3. เกษตรกรเจ้าของสวนจะต้องให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ และปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช

การตรวจรับรองสวนปลอดโรคแคงเกอร์

การตรวจรับรองสวนส้มโอปลอดโรคแคงเกอร์จะมีการตรวจ 2 ระดับ คือการตรวจด้วยสายตาในสวนและการตรวจในห้องปฏิบัติการ

1. การตรวจด้วยสายตาในสวน นักวิชาการตรวจสอบสวนทุก 60 วัน ตรวจต้นส้มโอทุกต้นในสวน โดยเน้น

1.1 ต้องไม่มีอาการโรคแคงเกอร์บนส่วนหนึ่งส่วนใดของพืช

1.2 ถ้าในสวนมีส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ ขาวพวง หรือพันธุ์อื่นๆ บนอยู่กับส้มโอพันธุ์ทองดี ต้องเน้นการตรวจต้นส้มโอพันธุ์เหล่านั้นเป็นพิเศษ เพราะพันธุ์เหล่านั้นอ่อนแอต่อโรคแคงเกอร์

1.3 ถ้าพบอาการโรคแคงเกอร์ในการตรวจครั้งแรกต้องตัดแต่งส่วนที่เป็นโรคออกไปหรือจำเป็นตัดต้นนั้นออกไป เพื่อไม่ให้เป็นแหล่งระบาดของโรค

หลังจากนั้นต้องพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชกลุ่มทองแดงอย่างน้อย 1 ครั้ง แล้วเฝ้าสังเกตอาการ นักวิชาการจะตรวจสอบสวนนั้นใหม่ภายใน 30 วัน และนับเป็นการตรวจครั้งที่ 1 ใหม่ ถ้ายังพบโรคสวนนั้นจะไม่ได้รับการรับรองและหยุดตรวจ

1.4 ถ้าพบอาการโรคแคงเกอร์ในการตรวจครั้งที่ 2 หรือครั้งต่อไปสวนนั้นจะไม่ได้รับการรับรองและหยุดตรวจ และไม่ได้รับอนุญาตให้จำหน่ายไปสหภาพยุโรป

1.5 การตรวจต้องทำต่อเนื่องทั้งปี สวนที่ไม่พบอาการโรคทุกครั้งที่ตรวจจะได้รับการรับรองและได้รับอนุญาตให้จำหน่ายเพื่อการส่งออกไปสหภาพยุโรปได้

2. การเก็บตัวอย่างเพื่อการตรวจในห้องปฏิบัติการ

2.1 นักวิชาการสุ่มเก็บตัวอย่างในขณะที่ตรวจสอบสวน การสุ่มเก็บตัวอย่างจะเก็บยอดที่มีใบเพสลาดอย่างน้อย 3 ยอด ต่อต้น และเก็บตัวอย่างสวนละอย่างน้อย 20 ต้น

2.2 นำตัวอย่างจากแต่ละสวนที่ไม่พบอาการโรคแคงเคอร์จากการตรวจด้วยสายตาไปตรวจในห้องปฏิบัติการด้วยเทคนิค PCR โดยใช้ primer D1/D2

2.3 ตัวอย่างจากสวนใดมีปฏิกิริยาเป็นบวก นักวิชาการจะกลับไปตรวจสอบนั้นอย่างละเอียดอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจได้ว่าในสวนนั้นๆ ไม่มีอาการของโรคอย่างแท้จริง

การตรวจ ณ โรงคัดบรรจุ

1. ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่นำส้มโอมา ขายเป็นสวนได้ผ่านการรับรองปลอดโรคแคงเคอร์แล้ว

2. ตรวจสอบผลส้มโอที่ผู้ส่งออกสั่งซื้อ ต้องไม่มีอาการโรคแคงเคอร์ และโรคจุดดำ การตรวจที่จุดรับซื้อนี้ควรต้องตรวจ 100%

3. ตรวจสอบร่องรอยการทำลายของศัตรูพืชอื่นๆ เช่น เพลี้ยไฟ แมลงวันผลไม้ ฯลฯ ไม่ควรปรากฏอาการบนผล

4. ตรวจสอบสารละลายที่ใช้ในการฆ่าเชื้อให้มีความเข้มข้นตามที่กำหนดไว้ หลังจากมีการแช่ผลส้มโอเพื่อฆ่าเชื้อแล้ว ต้องตรวจสอบความเข้มข้นเป็นระยะ เนื่องจากความเข้มข้นจะลดลง

5. ตรวจสอบดูแลการบรรจุกล่อง จะต้องไม่มีการนำผลที่ไม่ผ่านกระบวนการที่ถูกต้องใส่ปนไปด้วย

6. ตรวจสอบดูแลการบรรจุเข้าตู้ container ต้องไม่มีผลไม้อื่นปนไปในตู้เดียวกัน

7. บันทึกรายละเอียดข้อมูลในการขนส่ง เช่น หมายเลขตู้ container จำนวนกล่อง จำนวนผลส้มโอทั้งหมด น้ำหนัก มูลค่า เป็นต้น

8. ส่งรายละเอียดการขนส่ง และรายชื่อเกษตรกรเจ้าของผลส้มโอในตู้ให้ผู้ออกหนังสือรับรอง เพื่อออกหนังสือรับรองไปออกใบรับรองปลอดศัตรูพืช ที่ศูนย์บริการการส่งออก สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรุงเทพฯ (ในขณะนี้ มีข้อตกลงไว้ว่า การ

กรมวิชาการเกษตร